

Belangrijkste kenmerken en risico's van financiële instrumenten

Informatieve brochure

Inleiding

Dit document maakt geen aanspraak om alle risico's te beschrijven inherent aan beleggingen in financiële instrumenten. De doelstelling is eerder basisinformatie te verstrekken en de cliënten te wijzen op de risico's inherent aan beleggingen in financiële instrumenten.

Algemeen gezien wordt een cliënt verzocht geen enkele belegging te doen voordat hij de gevolgen van zijn belegging kan inschatten alsook alle risico's van zijn belegging begrijpt. De cliënt dient dus de belegging in functie van zijn eigen ervaring, zijn doelstellingen, zijn financiële situatie en andere relevante omstandigheden te onderzoeken.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Basisrisico's	4
1.1. Conjunctuurrisico	4
1.2. Inflatierisico	4
1.3. Landenrisico	4
1.4. Wisselkoersrisico	5
1.5. Liquiditeitsrisico	5
1.6. Psychologische risico's	5
1.7. Insolventierisico's	6
Hoofdstuk 2. Specifieke aan Financiële instrumenten verbonden risico's	7
2.1 Pensioenspaarfondsen	7
2.2 Obligatie	10
2.3 Kasbons	12
2.4 Staatsbons	13
2.5 Achtergestelde certificaten	14
2.6 Euro-obligaties (Eurobonds)	15
2.7 Aandelen	16
2.8 Gemeenschappelijke beleggingsfondsen	18
2.9 BEVEKS	19
2.10 Trackers	21
2.11 Turbo's	22
2.12 Warrants	22
2.13 Gestructureerde producten (EMTN)	24

Hoofdstuk 1: Basisrisico's

1.1. Conjunctuurrisico

De economische activiteit is onderhevig aan conjuncturele cycli. Geen enkele economie of sector groeit immers constant in hetzelfde ritme.

Deze veranderingen in de activiteit van een markteconomie hebben altijd gevolgen op de koersontwikkeling van financiële instrumenten. Koersen schommelen volgens de conjunctuurgolven. De duur en de omvang van economische regressie- en bloeifases variëren, evenals de gevolgen op de diverse economische sectoren. Bovendien kan de conjuncturele golf per land verschillen.

Indien de conjuncturele situatie niet in overweging wordt genomen of verkeerd wordt geanalyseerd, kan een beslissing tot belegging tot verliezen leiden. Daarom dienen de gevolgen van de positie op de conjunctuurgolf op de koersontwikkeling in overweging te worden genomen.

1.2. Inflatierisico

De belegger kan financiële schade lijden te gevolge van een valutadepreciatie (inflatie). In dit opzicht dient de reële waarde van een bestaand vermogen in overweging te worden genomen, evenals het werkelijke rendement dat zou moeten worden verkregen door middel van dit vermogen. Men moet zich op de reële rentevoet baseren, dat wil zeggen op het verschil tussen de nominale rentevoet en het inflatiepercentage.

1.3. Landenrisico

Het is mogelijk dat een buitenlandse schuldenaar, hoewel hij solvabel is, betalingen van rente of schulden op de vervaldatum niet kan nakomen, of zelfs geheel in gebreke blijft omdat de capaciteit of de direct ter beschikking staande geldmiddelen ontbreken in het land van herkomst. Dit risico omvat enerzijds het gevaar van een economische instabiliteit en anderzijds een politieke instabiliteit. Zo worden uitbetalingen waarop de belegger recht heeft niet uitgevoerd wegens gebrek aan deviezen of beperkingen in verband met valutatransfers naar het buitenland. Voor financiële instrumenten die in vreemde valuta zijn uitgegeven, is het mogelijk dat de belegger uitbetalingen ontvangt in deviezen die niet converteerbaar meer zijn vanwege beperkingen bij het omwisselen. In principe bestaan er geen middelen om zich tegen een dergelijk risico te beschermen.

1.4. Wisselkoersrisico

Daar deviezen ten opzichte van elkaar fluctueren, bestaat er een wisselkoersrisico als financiële instrumenten in een vreemde munt uitgedrukt zijn. De fundamentele elementen die wisselkoersen van een muntzone kunnen beïnvloeden zijn met name het inflatiepercentage van de muntzone, het verschil in rentevoet in vergelijking met het buitenland, de beoordeling van de ontwikkeling van de conjunctuur en de politieke situatie. Bovendien kunnen gebeurtenissen op psychologisch gebied, zoals een vertrouwenscrisis in politieke leiders, de munt van een muntzone verzwakken.

1.5. Liquiditeitsrisico

Bij onvoldoende liquiditeit van de markt loopt de belegger het risico zijn financiële instrumenten niet tegen de marktprijs te kunnen verkopen. In principe dient er onderscheid te worden gemaakt tussen een illiquiditeit die wordt veroorzaakt door het spel van vraag en aanbod, en een illiquiditeit die te wijten is aan de aan de desbetreffende financiële instrumenten verbonden eigenschappen of aan de marktgebruiken.

De illiquiditeit is afhankelijk van vraag en aanbod als er bijna geen aanbod noch vraag is naar het financieel instrument, zal er een onzekere koers bestaan. Onder deze omstandigheden is de uitvoering van een aan- of verkooporder mogelijk niet onmiddellijk uitvoerbaar en/of alleen gedeeltelijk (gedeeltelijke uitvoering) mogelijk tegen eventuele minder gunstige voorwaarden. Bovendien kunnen er extra kosten van toepassing indien er meerdere orders worden uitgevoerd.

Een illiquiditeit wegens de aan het financieel instrument verbonden eigenschappen of wegens de marktgebruiken doet zich bijvoorbeeld voor bij een lange overschrijvingsprocedure na transacties van aandelen op naam, lange uitvoeringstermijnen wegens marktgebruiken of andere beperkingen op de handel, of een behoefte aan liquiditeit op korte termijn die niet door de verkoop van financiële instrumenten kan worden gedekt.

1.6. Psychologische risico's

Irrationele factors kunnen de algemene koersontwikkeling beïnvloeden, zoals bijvoorbeeld, tendensen, opinies of geruchten die belangrijke koersdalingen tot gevolg kunnen hebben, hoewel de financiële situatie en de vooruitzichten van de ondernemingen geen ongunstige ontwikkeling doormaken.

1.7. Insolventierisico's

Het insolventierisico duidt op het feit dat de uitgever van de financiële instrumenten zijn verplichtingen qua betalingen van kapitaal en/of rente niet kan nakomen. In bepaalde gevallen kan dit leiden tot het waardeloos worden van de financiële instrumenten. De kredietwaardigheid van de uitgever dient bijgevolg ernstig in overweging genomen te worden.

Hoofdstuk 2. Specifieke aan Financiële instrumenten verbonden risico's

2.1 Pensioenspaarfondsen

Algemeen

Pensioenspaarfondsen zijn gemeenschappelijke beleggingsfondsen (GBF) opgericht binnen het wettelijk kader van het individueel pensioensparen. Ze worden erkend door de Minister van Financiën en moeten aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoen. De activa waarin deze fondsen mogen beleggen zijn wettelijk vastgelegd.

Kenmerken

- De minimumleeftijd bedraagt 18 jaar en men kan blijven sparen tot en met het jaar waarin de belastingplichtige 64 jaar wordt en dit met belastingvermindering voor de stortingen.
- De pensioenspaarder een Belgische rijksinwoner of een inwoner van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte zijn op het moment dat het pensioenplan wordt afgesloten.
- Elk jaar wordt er door de overheid een maximum bedrag bepaald (het fiscaal maximum) dat de pensioenspaarder dat jaar kan beleggen. Op het effectieve geïnvesteerde bedrag krijgt de belegger een belastingvermindering.
- De pensioenspaarder heeft recht op deze belastingvermindering t.e.m. het jaar waarin hij 64 jaar wordt.
- Op de 60-jarige leeftijd van de belegger wordt er nog een eindbelasting afgehouden.

Risico's

Kredietrisico

Dit is het risico dat kan voortvloeien uit de ratingverlaging of wanbetaling van een emittent van obligaties waaraan het pensioenspaarfonds is blootgesteld, en dat kan leiden tot een daling van de waarde van de beleggingen. Dit risico houdt verband met het vermogen van een emittent om aan zijn schulden te voldoen.

Een ratingverlaging van een uitgifte of een emittent kan leiden tot een waardevermindering van de obligaties waarin het fonds heeft belegd.

Bepaalde toegepaste strategieën kunnen gebaseerd zijn op obligaties die zijn uitgegeven door emittenten met een hoog kredietrisico (hoogrentende effecten).

De gelden die beleggen in hoogrentende obligaties houden een hoger dan gemiddeld risico in vanwege ofwel de grotere fluctuaties van hun valuta, ofwel de kredietkwaliteit van de emittent.

Liquiditeitsrisico

Er bestaat een risico dat beleggingen van de fondsen illiquide worden wegens een te beperkte markt (vaak weerspiegeld door een bijzonder brede spread tussen bied- en laatprijs of grote prijsschommelingen), of wanneer hun rating wordt verlaagd, of wanneer de economische toestand slechter wordt. Bijgevolg is het mogelijk dat deze beleggingen niet snel genoeg kunnen worden verkocht of gekocht om een verlies in de fondsen te verhinderen of tot een minimum te beperken.

Tegenpartijrisico:

Dit risico is verbonden met de kwaliteit of wanbetaling van de tegenpartij waarmee de beheerverenootschap handelt, meer bepaald om financiële instrumenten te betalen of te leveren en om overeenkomsten voor financiële termijncontracten af te sluiten. Dit risico houdt verband met het vermogen van de tegenpartij om zijn verplichtingen (zoals de betaling, levering en terugbetaling) na te komen.

Risico's verbonden aan de aandelenmarkten

De risico's die gepaard gaan met beleggingen in aandelen (en daarmee verwante instrumenten) omvatten aanzienlijke koersschommelingen, negatieve informatie over de emittent of de markt en het ondergeschikte karakter van de aandelen ten opzichte van de obligaties die door dezelfde vennootschap zijn uitgegeven. Aandelenkoersen zijn op korte termijn overigens dikwijls volatieler.

Het risico dat een of meer vennootschappen een daling registreren of geen vooruitgang boeken kan op een gegeven moment op het rendement van de hele portefeuille drukken. Er kan de beleggers geen garantie worden geboden dat de waarde zal toenemen. De waarde van beleggingen en de inkomsten die zij genereren, kunnen zowel dalen als stijgen en het is mogelijk dat beleggers hun inleg niet terugkrijgen.

Er bestaat geen enkele garantie dat de beleggingsdoelstelling daadwerkelijk wordt behaald.

Bepaalde compartimenten kunnen beleggen in ondernemingen die op de beurs worden geïntroduceerd (Initial Public Offering). In dit geval bestaat het risico dat de koers van het aandeel dat net op de beurs is geïntroduceerd een grotere volatiliteit vertoont door factoren zoals de afwezigheid van een bestaande publieke markt, niet-seizoensgebonden transacties, het beperkte aantal verhandelde effecten en gebrek

aan informatie over de emittent. Een fonds kan dergelijke effecten gedurende een zeer korte periode aanhouden, wat hogere kosten meebrengt.

De fondsen die beleggen in groeiwaarden kunnen volatieler zijn dan de markt in het algemeen en kunnen verschillend reageren op economische, politieke, markt gebonden en emittenten specifieke ontwikkelingen. Groeiwaarden hebben doorgaans een hogere volatiliteit dan andere waarden, vooral over zeer korte perioden. Dergelijke waarden kunnen bovendien in het licht van hun winst duurder zijn dan de globale markt. Bijgevolg kunnen groeiwaarden heviger reageren op veranderingen van hun winstgroei.

Bepaalde fondsen kunnen hun doelstelling baseren op een versterking van beursbewegingen wat een hoger dan gemiddelde volatiliteit meebrengt.

De beheerder kan tijdelijk een defensievere aanpak hanteren wanneer hij van oordeel is dat de beurs of de economie van de landen waarin het fonds belegt een excessieve volatiliteit, een aanhoudende algemene daling of andere ongunstige omstandigheden vertoont. In dergelijke omstandigheden kan het fonds niet in staat blijken om zijn beleggingsdoelstelling na te streven.

Renterisico:

De waarde van een belegging kan wijzigen door renteschommelingen. De rentevoeten kunnen wijzigen door talrijke elementen of gebeurtenissen, zoals het monetaire beleid, de discontovoet, de inflatie, enz.

De aandacht van de beleggers wordt gevestigd op het feit dat een stijging van de rente tot een daling van de waarde van beleggingen in obligaties en schuldinstrumenten leidt.

Inflatierisico:

Het kan gebeuren dat de rendementen van de kortlopende beleggingen niet in hetzelfde tempo evolueren als de inflatie, wat een verlaging van de koopkracht van de beleggers meebrengt.

Fiscaal risico:

De waarde van een belegging kan worden beïnvloed door de toepassing van de belastingwetten van de verschillende landen, inclusief bronheffingen, een regeringswissel of wijzigingen in het economisch of monetair beleid in de betrokken landen. Bijgevolg bestaat er geen garantie dat de financiële doelstellingen daadwerkelijk worden behaald.

2.2 Obligatie

Algemeen

Obligaties zijn verhandelbare effecten, op naam, aan toonder (niet meer leverbaar aan toonder sinds 1 januari 2008) of gedematerialiseerd effecten, die door handelsmaatschappijen of openbare instanties aan hun geldleners worden uitgegeven, waarvan de nominale waarde bij de uitgave met een gedeelte van het totale leningsbedrag overeenkomt. Er zijn obligaties met een vaste rente en obligaties met een variabele rente. De looptijd en manier van aflossing worden van tevoren bepaald. De koper van een obligatie (de schuldeiser) heeft een recht van vordering op de uitgever (de schuldenaar).

Kenmerken

- Rendement: is afhankelijk van het rentebedrag, de looptijd, aankoopprijs en terugbetaling.
- Looptijd: Verschillende looptijden zijn mogelijk, bv korte termijn (<3 jaar), middellange termijn (3-5 jaar) of lange termijn (>5 jaar).
- Terugbetaling: tenzij anders overeengekomen, worden leningen afgelost hetzij op de vervaldatum van de obligatie, hetzij jaarlijks, hetzij op verschillende datums door middel van loting (de zogenaamde lotenlening).
- Rente: de rente is afhankelijk van de lening; bijvoorbeeld een vaste rente gedurende de gehele looptijd, of een variabele rente waarbij de rente dan wordt aangepast aan de ontwikkeling van een referentierentevoet.

Risico's

Insolventierisico:

De uitgever kan met tijdelijke of definitieve insolventie te kampen hebben, waardoor hij niet in staat is rente te betalen of de lening af te lossen. De solvabiliteit van een uitgever kan wijzigingen ondergaan wegens een algemene ontwikkeling van de economie of wijzigingen die inherent zijn aan de ondernemer en/of de bedrijfssector van de uitgever gedurende de looptijd van de lening. Dit kan met name te wijten zijn aan veranderingen in de conjunctuur, wijzigingen die aan het bedrijf, de bedrijfssector en/of het betreffende land eigen zijn, of aan politieke ontwikkelingen die belangrijke economische ontwikkelingen ten gevolge kunnen hebben. Aantasting van de solvabiliteit van de uitgever heeft ongunstige gevolgen op de koersontwikkeling van de desbetreffende financiële instrumenten.

Renterisico:

De relatieve onzekerheid met betrekking tot de rentevoet heeft tot gevolg dat de koper van een vastrentend financieel instrument het risico van een koersdaling loopt als de markrentevoet verhoogt. De gevoeligheid van een obligatie aan een koersstijging hangt met name af van de nog te lopen looptijd en van het nominale niveau van de rente.

Risico van vervroegde aflossing: De uitgever van een obligatie heeft de mogelijkheid te zijner gunste een vervroegde aflossing te bepalen, waarop hij zich kan beroepen bij het dalen van de rentevoet op de markt. Een dergelijke vervroegde aflossing kan leiden tot wijzigingen van het verwachte rendement.

Risico van obligaties die door loting worden afgelost:

Leningen die door loting kunnen worden afgelost, waarvan de looptijd dus vooraf moeilijk is te bepalen, kunnen tot wijzigingen in het verwachte rendement leiden.

Specifieke risico's van sommige obligaties:

Aan sommige soorten obligaties zijn extra risico's verbonden, zoals bijvoorbeeld aan Floating Rate Notes, Reverse Floating Rate Notes, Zero Bonds, obligaties in vreemde valuta, converteerbare obligaties, achtergestelde obligaties enz. Voor dit soort obligaties dient de belegger het prospectus van de uitgever te bestuderen, teneinde zich op de hoogte te stellen van de daaraan verbonden risico's en deze financiële instrumenten niet aan te kopen voordat hij er zeker van is alle risico's te hebben overgewogen. Bij achtergestelde obligaties moet de belegger informeren naar de rang van de obligatie vergeleken met andere obligaties van de uitgever. Bij faillissement van de uitgever worden deze obligaties slechts terugbetaald na vergoeding van alle schuldeisers die hoger in rang zijn. Bij 'reverse convertible' obligaties loopt de belegger het risico dat hij niet het totale bedrag van de hoofdsom terugbetaald krijgt, maar een lagere som die overeenkomt met de waarde op de vervaldag van de onderliggende effecten.

2.3 Kasbons

Kenmerken

- Kasbons zijn schuldbekentenissen uitgeschreven door kredietinstellingen, waarbij deze kredietinstellingen de verbintenis aangaan om het ingetekende bedrag terug te betalen op de eindvervaldag van het effect en op periodieke tijdstippen een vooraf bepaalde rente uit te keren.
- Kasbons worden doorlopend uitgegeven, zodanig dat de belegger op ieder ogenblik op een kasbon kan intekenen.
- De looptijd van de kasbon is vast zodanig dat de beleggers exact weten wanneer hun belegd kapitaal terugbetaald wordt.
- Qua rentevergoeding dient er op gewezen te worden dat er verschillende vormen van uitkering mogelijk zijn namelijk een kapitalisatie van de rente tot de eindvervaldag van het effect, een periodieke uitkering van de rente en een mengvorm namelijk de kasbon met facultatieve interestkapitalisatie waarbij de mogelijkheid gegeven wordt aan de belegger om na het verstrijken van een renteperiode deze rente te kapitaliseren of te laten uitkeren.

Risico's

Insolventierisico:

Dit risico bestaat erin dat de uitgevende kredietinstelling niet aan haar verplichtingen kan voldoen, namelijk het terugbetalen van het kapitaal op eindvervaldag en/of het betalen van de rentevergoeding. Er dient echter wel een belangrijke nuance gemaakt te worden op dit risico m.n. dat er bij kasbons in geval van faillissement van de uitgevende kredietinstelling er per rekeninghouder/cliënt een schadevergoeding kan uitgekeerd worden door het Beschermingsfonds voor Deposito's en Financiële instrumenten, waartoe kredietinstellingen verplicht worden er deel van uit te maken. Deze garantieregeling geldt enkel voor kasbons die op naam zijn ingeschreven of aangehouden worden bij de emitterende instelling op rekening of in open bewaargeving en dit voor een maximumbedrag van 100.000 EUR per cliënt. Kasbons die in materiële vorm aangehouden worden door particulieren vallen dus uitdrukkelijk buiten de dekking. Bovendien staan kredietinstellingen onder strenge controle van het FSMA (Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten).

Liquiditeitsrisico:

Een kasbon is in principe niet verhandelbaar op de beurs, maar wordt door de meeste kredietinstellingen op vraag van de klant ingekocht. Hierbij dient er wel aandacht besteedt te worden aan de waardebepaling van de ingekochte kasbon, die afhangt van de geldende marktrentevoet op het ogenblik van de inkoop van de kasbon en

de nog te lopen duurtijd – het actuariële rendement. Als de huidige marktrentevoet hoger ligt dan de nominale rentevoet van de kasbon in kwestie zal het kapitaal van de kasbon onder pari worden terugbetaald. Als de huidige marktrentevoet lager ligt dan de nominale rentevoet van de kasbon wordt het kapitaal boven pari terugbetaald.

2.4 Staatsbons

Kenmerken

Een achtergesteld certificaat is een variant van de kasbon. Het is een vastrentende belegging waarbij er jaarlijks een op voorhand vastgelegde rentevergoeding uitgekeerd wordt.

Risico's

Liquiditeitsrisico:

Het kapitaal van de staatsbon wordt in principe op de eindvervaldag terugbetaald. Dit wil echter niet zeggen dat deze obligatie niet verhandeld kan worden voor de eindvervaldag. Dit is mogelijk via de beurs waar cliënten staatsbons secundair kunnen verhandelen, zowel aankoop als verkoop. Het rentefonds organiseert deze markt in staatsbons.

Renterisico:

Ingeval van verkoop voor eindvervaldag via de secundaire markt zal de ontvangen waarde bepaald worden op basis van de marktrente en dient de klant er dus wel degelijk rekening mee te houden dat het kapitaal aan minder dan 100% vergoed wordt als de nominale rente van de staatsbon lager ligt dan de marktrente op het ogenblik van de verkoop.

Insolventierisico:

Aangezien de rente en de terugbetaling van het kapitaal wordt gewaarborgd door de Belgische Staat, kan men ervan uitgaan dat dit risico verwaarloosbaar wordt, zeker met in het achterhoofd dat in de meeste OESO-landen de staat als de beste debiteur wordt beschouwd (soeverein risico).

2.5 Achtergestelde certificaten

Kenmerken

Een achtergesteld certificaat is een variant van de kasbon. Het is een vastrentende belegging waarbij er jaarlijks een op voorhand vastgelegde rentevergoeding uitgekeerd wordt.

Risico's

Insolventierisico:

Het voornaamste risico van dit effect zit hem in het achtergestelde karakter van het effect. "Achtergesteld" betekent dat dit certificaat in geval van faillissement van de uitgever pas terugbetaald zal worden nadat alle andere schuldeisers hun vordering verkregen hebben, net voor de aandeelhouders. Het Beschermingsfonds voor Deposito's en Financiële instrumenten keert geen enkele vergoeding uit ter compensatie van eventuele verliezen door faillissement van de kredietinstelling voor deze achtergestelde certificaten.

Liquiditeitsrisico:

In theorie wordt het bedrag dat in een achtergesteld certificaat belegd wordt, geblokkeerd voor de gekozen looptijd. In de praktijk bestaan er oplossingen om uw geld vóór de voorziene vervaldag terug te krijgen als dat echt nodig is en dit namelijk op de openbare veiling. De markt voor dit type van instrumenten is wel minder liquide.

Renterisico:

De waarde van de mantel van het achtergestelde certificaat zal op ieder ogenblik schommelen en dit op basis van het algemeen geldende rentepeil van de markt. Bij een eventuele verkoop van het certificaat zal de waarde dus afhankelijk zijn van de marktrente op het ogenblik van de verkoop. Als de marktrente op dat moment minder hoog is dan de nominale rentevoet van het certificaat, zal het certificaat met een meerwaarde verhandeld worden. Als de marktrente echter hoger is, zal het kapitaal vergoed worden tegen minder dan 100 %.

2.6 Euro-obligaties (Eurobonds)

Kenmerken

- Euro-obligaties zijn obligaties uitgegeven op internationaal niveau (in verscheidene landen tegelijkertijd) door privé-vennootschappen, openbare instellingen, soevereine staten en internationale instellingen.
- Dit type obligatie wordt uitgegeven in verscheidene valuta's.
- Euro-obligaties worden belegd door toedoen van een internationaal bankconsortium van financiële instellingen en kunnen door beleggers overal ter wereld worden aangekocht.

Risico's

Insolventierisico:

Het risico van het in gebreke blijven van de uitgever qua betalingen van rente en kapitaal hangt af van de kwaliteit van de uitgever. Deze wordt beoordeeld door de ratingbureaus, die een rating toekennen aan ondernemingen. Hoe beter de rating, hoe kleiner het risico van insolventie.

Liquiditeitsrisico:

Om te beoordelen dat een euro-obligatie, een liquide te verhandelen instrument is, is afhankelijk van het bestaan en de werking van een secundaire markt voor het effect in kwestie. Leningen die door goede debiteurs uitgegeven worden of een aanzienlijk uitgiftevolume hebben, vertonen een grotere liquiditeit dan leningen van debiteurs met een slechtere reputatie of leningen met een kleiner uitgiftebedrag.

Wisselrisico:

Het risico hangt af van de valuta waarin de euro-obligatie is uitgegeven. Als de munt van uitgifte bij de terugbetaling van het kapitaal aan waarde verliest, zal de omzetting in EUR verlies met zich meebrengen. Bij de uitbetaling van elke coupon bestaat er ook een wisselkoersrisico. Er dient eveneens aandacht besteed te worden aan de wisselkoers bij verhandeling van het effect voor de eindvervaldag, op de secundaire markt als de belegger ervoor opteert om de waarde van de verkoop in EUR te ontvangen.

Renterisico met een koersdaling van het effect tot gevolg:

Bij een verhandeling op de secundaire markt wordt het rendement van de belegging bepaald door de marktrente. Als de marktrente bv. is gedaald ten opzichte van de rente van de euro-obligatie zal er sprake zijn van een waardevermeerdering. In het andere geval zal de belegger rekening moeten houden met een waardevermindering.

Risico van wederinkoop:

De mogelijkheid bestaat dat euro-obligaties kunnen gekoppeld worden aan een wederinkoop-optie (call-option), die aan de emittent de mogelijkheid biedt de lening vervroegd terug te betalen tegen een bepaalde koers en op een bepaalde datum (van die mogelijkheid wordt gebruik gemaakt wanneer de lange-termijnrente op de markt veel lager is dan de rentevoet van de obligatie).

2.7 Aandelen

Algemeen

Aandelen zijn handelbare waarden, nominatief, aan toonder (vanaf 1 januari 2008 niet meer leverbaar aan toonder) of gedematerialiseerd die aan een aandeelhouder worden geleverd om zijn rechten in een vennootschap vast te leggen. Een aandeel vertegenwoordigt een deel van het maatschappelijk kapitaal in de betrokken kapitaalvennootschap.

Kenmerken

- Rendement: dividend en koersstijging zijn mogelijk.
- Aandeelhoudersrechten: geld- en deelnemingsrechten; deze rechten worden bepaald door de wet en de statuten van de uitgevende vennootschap.
- Overdracht van aandelen: tenzij wettelijke bepalingen het tegendeel bepalen, gebeurt de overdracht van aandelen aan toonder zonder bijzondere formaliteiten, terwijl er meestal beperkingen bestaan met betrekking tot aandelen op naam.

Risico's

Ondernemersrisico's:

De koper van aandelen is geen schuldeiser, maar een kapitaalbrenger zodat hij mede-eigenaar van de kapitaalvennootschap wordt. Hij neemt bijgevolg deel aan de ontwikkeling van de vennootschap en eveneens aan de daaraan verbonden kansen en risico's, wat tot onvermoede ontwikkelingen van de belegging kan leiden. In het uiterste geval kan het voorkomen dat de uitgevende vennootschap failliet gaat, wat het volledige verlies van de belegde sommen tot gevolg kan hebben.

Koersrisico:

De koers van aandelen kan aan onvoorziene schommelingen onderhevig zijn, waardoor er risico van verlies bestaat. Koersstijgingen of -dalingen op korte, middellange of lange termijn wisselen elkaar af, zonder dat het mogelijk is de lengte van een dergelijke cyclus te bepalen. In principe moet er een onderscheid worden gemaakt tussen het algemene marktrisico en het specifieke risico eigen aan de onderneming. Elk van beide risico's, alleen of samen beschouwd, beïnvloedt de ontwikkeling van de aandelenkoers.

Dividendrisico:

Het dividend van een aandeel hangt voornamelijk af van de door de uitgevende vennootschap gemaakte winst. Bij lage winst of bij verlies kan het dividend laag zijn of er kan helemaal geen dividend worden uitbetaald. Er bestaan ook bedrijven die nooit dividenden uitbetalen.

2.8 Gemeenschappelijke beleggingsfondsen

Algemeen

Gemeenschappelijke beleggingsfondsen hebben geen rechtspersoonlijkheid. Ze zijn het onverdeelde eigendom van hun deelnemers (= mede-eigendom) die geld hebben bijgedragen en die beheerd worden door een bedrijf voor hun rekening. Hun doelstelling is het geld van de deelnemers te beleggen, volgens het principe van risicospreiding, waarbij de aandeelhouders of deelnemers profiteren van de bij het beheer van de tegoeden verkregen resultaten.

Risico's

Beheerrisico's:

Gezien het feit dat het rendement van de beleggingen van een beleggingsfonds onder andere afhangt van de bekwaamheid van de beheerders en de deugdelijkheid van hun beslissingen, kunnen onjuiste beslissingen bij het beheer van een fonds tot verlies of waardevermindering leiden.

Risico van sterke koersdalingen van de netto-inventariswaarde:

Beleggingsfondsen staan bloot aan het risico van een daling van de netto-inventariswaarde. Dit omdat deze dalingen een weerspiegeling zijn van de waardeverminderingen van de effecten of deviezen waarin het fonds belegt. Hoe groter de diversificatie van de beleggingen, hoe lager het risico van verlies. Daarentegen liggen de risico's hoger bij meer gespecialiseerde en minder gediversifieerde beleggingen van het fonds. De algemene en specifieke risico's die aan de financiële instrumenten en deviezen (die deel uitmaken van het fonds) die aan het fonds verbonden zijn, moeten dus in overweging genomen te worden. De belegger dient informatie over de specifieke risico's van ieder fonds in te winnen door met name het prospectus van een dergelijk fonds aandachtig te bestuderen.

2.9 BEVEKS

Algemeen

Beveks of beleggingsvennootschappen met veranderlijk kapitaal hebben rechtspersoonlijkheid: het zijn beleggingsvennootschappen die de vorm hebben aangenomen van een naamloze vennootschap (NV) of een commanditaire vennootschap op aandelen (CVA). Elke belegger wordt aandeelhouder en ontvangt een aantal deelbewijzen in verhouding tot zijn inbreng. Elk deelbewijs wordt vergoed in verhouding tot de inkomsten van de Bevek. Deze inkomsten worden ofwel uitgekeerd aan de houders van deelbewijzen, ofwel gekapitaliseerd (d.w.z. opnieuw belegd in de vennootschap). Fiscaal worden beleggingsvennootschappen anders behandeld dan gemeenschappelijke beleggingsfondsen.

Kenmerken

- Belangrijkste kenmerk: de belegger kan op ieder ogenblik in of uit een bevek stappen; de bevek kan voortdurend en zonder enige formaliteit haar kapitaal verhogen door nieuwe aandelen uit te geven of, omgekeerd, haar kapitaal verminderen door bestaande aandelen terug te kopen.
- Elke transactie wordt uitgevoerd aan de netto-inventariswaarde die op dat ogenblik geldt.
- De netto-inventariswaarde komt overeen met de marktwaarde, per aandeel, van de netto-activa van de portefeuille. Deze inventariswaarde wordt periodiek, meestal dagelijks, berekend en gepubliceerd in de financiële pers. Deze publicatie gebeurt met enige vertraging: de waarde van de portefeuilles van een bepaalde dag kan immers maar de volgende dag worden berekend als alle beurskoersen gekend zijn.
- Beveks kunnen worden onderverdeeld in compartimenten: dit wil zeggen dat een bevek kan bestaan uit verschillende soorten effecten, die elk op hun beurt overeenstemmen met een apart gedeelte van de activa van de vennootschap. Telkens een compartiment wordt uitgegeven, wordt in een prospectus aan de beleggers meegedeeld welk het specifieke beleggingsbeleid is van dat compartiment. De belegger kan gemakkelijk en tegen een geringe kostprijs effecten belegd in een compartiment omzetten in effecten van een ander compartiment.
- Het toezicht op de naleving van de beleggingsregels gebeurt door de bevoegde toezichthoudende autoriteit van de bevek.

Risico's

Insolventierisico:

Verwaarloosbaar. Het risico dat een bevek failliet gaat, is nagenoeg uitgesloten.

Liquiditeitsrisico:

Deze effecten kunnen steeds worden verkocht tegen de marktvoorwaarden. Er kunnen wel uitstapkosten van toepassing zijn.

Wisselkoersrisico:

Onbestaande als de bevek enkel belegt in euro, hoog als de bevek belegt in volatiele munten, zonder dekking van de wisselkoersrisico's en als een eventuele kapitaalbescherming niet is uitgedrukt in euro.

Renterisico:

Algemeen heeft een renteverhoging een negatieve impact op de koers van de aandelen en obligaties en onrechtstreeks op die van een bevek.

Koersschommelingsrisico:

Wordt bepaald door de algemene evolutie van de beurs waar de bevek belegt. De schommeling is minder groot dan bij een individueel aandeel of obligatie.

Risico van gebrek aan inkomsten:

Kapitalisatiebeveks keren geen dividenden uit.

2.10 Trackers

Algemeen

De term 'trackers', ook wel indexaandelen genoemd, duidt een speciaal soort beleggingen aan. Het gaat eigenlijk om fondsen of aandelenkorven die genoteerd zijn op de beurs net zoals aandelen. Deze producten bieden de prestatie van een index of een aandelenkorf en koppelen de voorwaarden van aandelen (eenvoud, doorlopende notering, ...) aan die van traditionele fondsen (toegang tot een ruime effectenselectie, diversificatie).

Risico's

Insolventierisico:

Verwaarloosbaar want trackers worden uitgegeven door kredietinstellingen.

Liquiditeitsrisico:

Geen. De houder van een tracker kan op gelijk welk ogenblik tijdens de notering zijn tracker zeer gemakkelijk verkopen tegen de marktprijs.

Wisselkoersrisico:

Hangt af van de onderliggende portefeuille (zie prospectus). Onbestaande als de onderliggende aandelen zijn uitgedrukt in euro. Kan significant zijn voor aandelen uitgedrukt in andere deviezen.

Renterisico:

Algemeen heeft een renteverhoging een negatieve impact op de evolutie van de aandelenkoersen, dus op de indexen en dus op de trackers die aandelenkorven zijn.

Koersschommelingsrisico:

De koers van een tracker kan schommelen, net zoals bij een aandeel. Maar omdat de index gebaseerd is op een gediversifieerde korf van aandelen, is de tracker niet onderhevig aan te grote schommelingen.

2.11 Turbo's

Kenmerken

Een Turbo is een beursgenoteerd beleggingsinstrument dat u de gelegenheid biedt om via een hefboom versneld te profiteren van koersstijgingen en –dalingen. Men kan via turbo's beleggen in indices, aandelen, grondstoffen, valuta en obligaties.

Risico's

Door de hefboom is een belegging in turbo's risicovoller dan een directe belegging in de onderliggende waarde. Als de koers van de onderliggende waarde het stop loss-niveau raakt of overschrijdt, dan wordt de turbo automatisch afgewikkeld en de restwaarde aan de belegger terugbetaald. U kunt in deze gevallen uw gehele belegging verliezen. Indien u belegt in een turbo waarvan de onderliggende waarde in vreemde valuta genoteerd staat, kan de koers van de turbo negatief beïnvloed worden door de wisselkoerseffecten.

2.12 Warrants

Kenmerken

Een warrant is een contract dat het recht geeft om een onderliggende waarde te kopen (call warrant) of te verkopen (put warrant) gedurende een bepaalde periode tegen een vooraf vastgestelde prijs uitgegeven door een financiële instelling die de liquiditeit ervan garandeert.

Een warrant kan slaan op enigerlei vorm van financieel product: aandeel, obligatie, valuta, beursindex, enz.

Een warrant is een recht, geen verplichting. Het contract bepaalt de hoeveelheid effecten die moeten worden ontvangen of overgedragen wanneer het recht wordt uitgeoefend. De uitwisseling gebeurt contant of in de onderliggende waarde.

Risico's

Risico qua emittent:

Men moet zich vergewissen van de solvabiliteit van de emittent. Het risico is tamelijk klein als de emittent een gecontroleerde instelling is en alleen als het gaat om gedekte warrants waarvoor de emittent zich de moeite heeft getroost om voorzieningen aan

te leggen door te zorgen voor onderliggende waarde, die hij bij de uitoefening misschien zal moeten aanspreken.

Liquiditeitsrisico:

Hangt af van het aantal transacties met de warrant.

Wisselrisico:

Dit risico is onbestaande voor warrants die recht geven op inschrijving op nieuwe aandelen of obligaties in euro.

Renterisico:

Over het algemeen heeft een stijging van de rentetarieven een negatieve invloed op de evolutie van de aandelenkoersen en onrechtstreeks op de koers van de warrant.

Risico inzake koersschommeling:

Een warrant is een speculatief instrument; over het algemeen is de koers ervan minder vast dan die van zijn onderliggende waarde.

Risico van gebrek aan inkomsten:

Een warrant geeft geen recht op inkomsten.

Kapitaalrisico:

Er is geen kapitaal dat moet worden terugbetaald.

Overige risico's:

Op het ogenblik dat de warrant wordt uitgeoefend, kunnen de omstandigheden minder gunstig zijn dan bij de uitgifte (intrestvoet van het nieuwe effect die lager is dan de marktrente in geval van een obligatie of hogere aankoop prijs dan de beurskoers in geval van een aandeel). In dat geval kan een warrant zijn volledige waarde verliezen.

2.13 Gestructureerde producten (EMTN)

Kenmerken

- Een gestructureerd product is een gemengd product waarvan de prestatie kan afhangen van één of meer onderliggende: een aandelenkorf, beursindexen, deviezen, grondstoffen of zelfs actieve beheersstrategieën.
- Gestructureerde producten zijn producten met een vaste looptijd, met of zonder kapitaalsgarantie op de eindvervaldag.

Risico's

Insolventierisico:

De emittent en/of garant riskeren tijdelijk of definitief insolvent te zijn. Men moet zich vergewissen van hun solvabiliteit. Het risico is vrij gering als de emittent een gecontroleerde instelling is. De bank werkt enkel met uitgelezen grote internationale financiële instellingen om de gestructureerde producten te structureren en te waarborgen.

Liquiditeitsrisico:

Er bestaat niet noodzakelijk een markt voor gestructureerde producten.

Wisselkoersrisico:

Geen indien het product uitgegeven is in euro. Indien het product uitgegeven is in een andere dies, is er wel een wisselkoersrisico.

Risico van vervroegde aflossing:

De emittent van een gestructureerd product heeft de mogelijkheid te voorzien in een vervroegd aflossingsrecht in zijn voordeel. Dergelijke vervroegde aflossing kan de verwachte rendementen wijzigen.

Specifieke risico's van bepaalde gestructureerde producten:

De belegger wordt verzocht in het uitgifteprospectus en de daarmee verband houdende documenten kennis te nemen van de specifieke risico's (renterisico, ...).

DISCLAIMER

Crelan kan niet aansprakelijk gesteld worden voor enigerlei schade, hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks, die het gevolg is van de vermelding in, de toegang tot, de consultatie of het gebruik van de informatie en gegevens vermeld in deze publicatie. De informatie en gegevens in deze publicatie dienen enkel ter informatie. Dit is geen periodieke publicatie. Crelan behoudt het recht om deze publicatie, geheel of gedeeltelijk te wijzigen zonder hiervan enige communicatie te publiceren.

Informatie voor cliënten
Brochure van 12/10/2022
Crelan NV, Sylvain Dupuislaan 251, 1070 BRUSSEL
BTW BE 205 764 318
RPR Brussel
www.crelan.be